

References

1. Bilyk, T.O. "Small entrepreneurship: development and profitability." *Formation of market relations in Ukraine*, no. 10, 2014, pp. 78-84.
2. Blahodarnaia, N.A. "Problems and features of entrepreneurship development in Ukraine." *Finance, Accounting, Banks: A collection of scientific works*, issue 9, 2013, pp. 31-46.
3. Liashenko, V.I., and A.A. Prosulenko. "Influence of the Tax Code of Ukraine on the development of small business: expert assessments at the stages of discussion, adoption and amendment." *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, no. 2 (20), 2015, pp. 93-111.
4. "Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Oblast." Official site of the Ivano-Frankivsk Regional State Administration, www.ifstat.gov.ua. Accessed 1 Mar. 2018.
5. "Regional target program of development of small and medium enterprises in Ivano-Frankivsk region for 2017-2018." Official site of the Ivano-Frankivsk Regional State Administration, www.if.gov.ua/files/uploads/4%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%202017-2018.pdf. Accessed 1 Mar. 2018.
6. State Statistics Service of Ukraine, www.ukrstat.gov.ua. Accessed 1 Mar. 2018.
7. Prokhorova, V.V. "Organizational and economic support of small business development of Ukraine." *Biznesinform*, no. 9, 2012, pp. 132-135.
8. Varnalii, Z.S. *Small Business: Fundamentals of Theory and Practice*, T-"Knowledge", KOU, 2008.
9. Official site of the Ivano-Frankivsk Regional State Administration, www.if.gov.ua/ Accessed 1 Mar. 2018.

Рецензенти:

Ткачук І.Г. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника", заслужений діяч науки і техніки України;

Криховецька З.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника".

УДК 658.1

ББК 63.3(4Укр)51-2

Галюк І. Б.

ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ТА ІННОВАТИЗАЦІЇ ПРАЦІ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра менеджменту і адміністрування,
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ,
76010, Україна,
тел.: 380975073311,
e-mail: irynagaliuk11@gmail.com

Анотація. Стаття спрямована на дослідження взаємозв'язку можливостей реалізації промислової революції в умовах України з існуючим рівнем інтелектуалізації та інноватизації діяльності з метою аналізу передумов забезпечення проривних результатів діяльності. На основі аналізу статистичних даних щодо наукової та інноваційної діяльності визначено, що на сьогоднішній день основні передумови для реалізації промислової революції не забезпечені. Дані питання можуть бути вирішені лише на основі аналізу тріади "інтелектуалізація – інноватизація – промислова революція" як взаємовизначаючих компонент проривних результатів діяльності.

Ключові слова: інтелектуалізація, інноватизація, промисловий розвиток, промислова революція.

Galyuk I. B.

INCREASING THE ROLE OF INTELLECTUALIZATION AND INNOVATIZATION OF JOB AND MANAGEMENT ACTIVITIES IN THE CONDITIONS OF THE NEW INDUSTRIAL REVOLUTION

Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Management and Administration,
street Carpathian, 15, m. Ivano-Frankivsk,
76010, Ukraine
tel.: 380975073311,
e-mail: irynagaliuk11@gmail.com

Abstract. The article is aimed at studying the interconnection of the possibilities of implementing the industrial revolution in Ukraine with the existing level of intellectualization and innovation activity in order to analyze the prerequisites for ensuring breakthrough performance. On the basis of the analysis of statistical data on scientific and innovation activities, it is determined that to date, the basic preconditions for the implementation of the industrial revolution are not provided. These issues can be solved only on the basis of the analysis of the triad “intellectualization - innovation - industrial revolution” as a mutually determining component of breakthrough performance.

Key words: intellectualization, innovatization, industrial development, industrial revolution.

Вступ. Стрімкість технологічних змін, прискорення темпів суспільного розвитку, глобалізація процесів в економічному середовищі вивели на перший план вивчення таких вимог сьогоденного управління розвитком господарюючої системи як інтелектуалізація, інноватизація. Промислова політика держави вимагає нових підходів до її реалізації. Дані підходи інтегрують надбання теорії та практики господарювання на фоні новітніх підходів до їх застосування і розглядаються як “промислова революція”, що виступає основою економічного розвитку та благополуччя держави. Однак, реалізація даних підходів можлива лише за умови постійного росту інтелектуального рівня працівників усіх сфер господарювання, тобто росту рівня інтелектуалізації праці. З іншої сторони, “революційні прориви” можливі тільки за умови інноватизації діяльності, основною передумовою якої є інтелектуалізація діяльності. І на кінець, промислова революція можлива лише за наявності двох названих компонент. В іншому випадку, жодних змін і проривів не може бути.

Постановка завдання. Метою даної статті є розгляд і характеристика тріади “інтелектуалізація – інноватизація – промислова революція” у взаємодії та взаємозалежності її компонент. З даною метою використано такі методи дослідження як історичний і логічний методи, системний, аналізу статистичних даних.

Результати. На світових ринках на сьогодні спостерігається етап загострення конкурентних змагань в усіх сферах діяльності. На перший план у забезпеченні ефективності діяльності виносяться вміння, знання, розуміння і, саме головне, швидкість прийняття та реалізації рішень. В економічних колах популярності набирає вислів, зміст якого зводиться до того, що у конкурентній боротьбі перемагає не більший чи сильніший, а швидший.

Швидкість руху та розвитку економічної системи визначаються її здатністю швидко “думати” та “приймати” інноваційні рішення. Тобто, інтелектуалізація та інноватизація діяльності є запорукою забезпечення швидкості розвитку економічної системи.

Промисловий розвиток на сьогодні теж не може вже відбуватись у рамках звичайних трансформаційних процесів перетворення сировини у продукцію. Інновативність процесів розвитку лежить в основі “нової промислової революції” [1] і забезпечує проривні результати на основі використання конвергентних технологій.

Такі підходи до організації державної підтримки промислового розвитку представлено у працях багатьох вітчизняних науковців: О. Амоша, І. Благун, В. Геєць, Я. Жаліло, М. Кизим, О. Лапко, М. Чумаченко та ін. Особливості економічного розвитку в умовах нової промислової революції висвітлено у роботах українських науковців: Г. Андрощук, А. Гальчинський, М. Кизим, О. Мазур, І. Матюшенко, А. Поручник, В. Соловйов, В. Хаустова, А. Чухно та ін., та у працях зарубіжних дослідників даних питань: С. Глазьев, Б. Мільнер, Ю. Яковец, П. Дракер, Л. Едвінсон, О. Тоффлер, Д. Мідоуз, К. Перес та ін.

Напрацювання розвинених держав світу таких як США, країни Євросоюзу, Японія, Південна Корея, Китай та інші представляють конвергентні технології основним інструментом вирішення глобальних проблем людства, а саме: депопуляція і старіння населення; нестача продовольства; екологічні проблеми і захист навколишнього середовища; вичерпання природних ресурсів і нова енергетика; перехід до нового технологічного укладу [2-3]. Вітчизняні вчені теж розглядають дану можливість як одну з найбільш ефективних на сьогоднішній день. Однак, для її реалізації необхідними є наявність кількох умов.

По-перше, структура промисловості повинна включати високотехнологічні галузі, продукція яких може забезпечувати як задоволення внутрішнього попиту, так і необхідну частку експорту.

По-друге, наявність інноваційного потенціалу, здатного забезпечувати функціонування і розвиток високотехнологічних галузей.

По-третє, інституційне забезпечення як основа розвитку інноваційного потенціалу та високотехнологічних галузей.

По-четверте, державна підтримка даної політики у вигляді організаційних та економічних методів стимулювання.

Розглянемо дані умови більш детально.

Сьогоднішня структура промисловості України далека від ідеалу. Якщо до військових дій в Україні частка високотехнологічних галузей становила близько 22 %, що дозволяло нашій державі посідати 24-те місце серед 38-ми країн світу, причому частка високотехнологічних галузей в експорті становила 30,41 % (30-те місце серед 38-ми країн світу) [4], то сьогоднішня ситуація є більш критична.

Інноваційний потенціал промисловості на сьогодні є вкрай обмежений внаслідок втрати великої кількості спеціалістів підчас економічної кризи останніх років та десятиліть.

Нарощування інноваційного потенціалу передбачає, насамперед, розвиток освітнього потенціалу, з чим в Україні теж сутужно внаслідок критичного скорочення витрат на освіту та науку в рамках державного бюджету. Так, кількість дослідників на 1 млн. населення становить 1,5 тис. чол. У той час, як у розвинених державах цей показник коливається від 6,3 (Німеччина) до 10,2 (Данія) тис. чол. на 1 млн. населення. Якість науково-дослідних установ України за шестибальною шкалою оцінюється на 3,6 бали, а спроможність до інновацій - на 3,2 бали. [1; 5]

Інновативність промисловості держави визначається на основі аналізу частки наукових та технічних виробів у ВВП. В Україні даний показник становить близько 13,9 %. Для порівняння, у Данії – 67,1 %, Великобританія – 43,0 %, Німеччина – 29,1 %. Наш найближчий сусід Польща досягнув показника 26,6 % дещо відставши від Німеччини. [7, с.64-65]

В загальній кількості вітчизняних промислових підприємств високо- і середньо високотехнологічні виробництва складають 18,4 %. Для розвинених держав даний показник коливається від 33,8 % до 62,3 %.[1, с. 374-375]

Практика активізації інноваційного розвитку твердить, основними рушіями, генераторами ідей є представники малого та середнього бізнесу. Саме в їх середовищі викристалізуються починання, які можуть бути доведені до масовості у великому бізнесі. В Україні малий та середній бізнес представлені масштабно, однак представників даного прошарку підприємництва, які продукують інноваційні товари, є лише 1,3 %. У світовій економічній спільноті ця частка перебуває в межах від 13,1 % (що практично в 10 разів вище показника в Україні) до 42,4 %.[1, с.374-375]

За даними Держкомстату України у 2016р. частка виконавців НДР (у загальній кількості зайнятого населення становила 0,60%, у тому числі дослідників – 0,39%. У той же час за даними Євростату, у 2014р. найвищою ця частка була у Данії (3,07% і 2,09%), Фінляндії (2,95% і 2,12%), Норвегії (2,73% і 1,90%), Нідерландах (2,18% і 1,29%) та Словенії (2,12% і 1,23%); найнижчою – у Румунії (0,48% і 0,31%), Кіпрі (0,69% і 0,50%), Туреччині (0,76% і 0,65%) та Болгарії (0,77% і 0,54%). [8, с.1-2]

Не вдаючись до подальшого аналізу, можемо бачити, що рівень інноваційності промисловості України, а отже, й інноватизації є вкрай низький. Дана ситуація пояснюється спадом рівня інтелектуалізації як інноваційної сфери загалом, так і інноваційного виробництва зокрема. Жодна із чотирьох умов реалізації промислової революції не виконується.

Висновки. Перспективи реалізації промислової революції в реаліях України ускладнюються відсутністю основних передумов для даного процесу. На відміну від розвинених держав світу, не достатньо уваги приділяється розвитку існуючого та нарощуванню можливого потенціалу для підвищення рівня інтелектуалізації та інноватизації діяльності, без чого практичне впровадження політики промислової революції є неможливим. Усі ці питання є предметом розгляду державної політики економічного розвитку і потребують детального опрацювання з метою забезпечення державного супроводу процесів активізації розвитку інноваційного та інтелектуального потенціалів, що в результаті створить основу для революційних змін у структурі промисловості та результатах її діяльності.

1. Матюшенко І. Ю. Розробка і впровадження конвергентних технологій в Україні в умовах нової промислової революції: організація державної підтримки: монографія / І. Ю. Матюшенко. – Х. : ФОП Александрова К. М., 2016. – 556 с.
2. Кизим М. О. Проблеми та цілі розвитку України у світі глобальних проблем світової спільноти: монографія. / М. О. Кизим, П. В. Проноза, Ш. А. Омаров; ВД «ІНЖЕК». – Харків, 2010. – 96 с.
3. Матюшенко І. Ю. Оцінка глобальних і специфічних національних проблем, що потребують вирішення в Україні / І. Ю. Матюшенко, М. О. Кизим // Актуальные вопросы развития инновационной деятельности: материалы XVI междунар. науч.-практ. конф. – 2011. – С. 30-38.
4. Хаустова В. Є. Промислова політика в Україні: формування та прогнозування: монографія / В.Є. Хаустова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2015. – 384 с.
5. Кваша Т. К. Моніторинг реалізації пріоритетів інноваційної діяльності в Україні / Т. К. Кваша, О. Ф. Паладченко // Технологічний аудит та резерви виробництва. – 2015. – № 4-5 (24). – С. 84-88.
6. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. – К.: Державна служба статистики України, 2017. – 140 с.
7. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2014-2016 років. Доповідь. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.
8. Здійснення наукових досліджень і розробок у 2016 році. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.

References

1. Matiuchshenko, I.Yu. *Development and implementation of convergent technologies in the Ukraine in the new industrial revolution: the organization of state support: monograph*, FOP Alexandrova K. M., 2016.
2. Kizim, M.O., Pronos, P.V., and S.A.Omarov. *Problems and goals of Ukraine's development in the world of global problems of the world community: monograph*, VD "INZHEK", 2010.
3. Matyushenko, I.Yu. "Assessment of global and specific national problems to be resolved in Ukraine." *Actual questions ynnovatsyonnoy development activities, materials XVI Internat. scientific practice. conf*, 2011, pp. 30-38.
4. Khaustova, V.E. *Industrial Policy in Ukraine: Forming and Forecasting*, VD "INZHEK", 2015.
5. Kvasha, T.K., and A.F. Paladchenko. "Monitoring the implementation of priorities of innovation activity in Ukraine." *Technology audits and production provisions*, no. 4-5 (24), 2015, pp. 84-88
6. *Scientific and innovation activity in Ukraine. Statistical Collection*, State Statistics Service of Ukraine, 2017.
7. "Investigation of innovation activity in the Ukrainian economy for the period of 2014-2016. Report." State Statistics Service of Ukraine, www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm. Accessed 1 Mar. 2018.
8. "Implementation of scientific research and development in 2016." State Statistics Service of Ukraine, www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm. Accessed 1 Mar. 2018.

Рецензенти:

Полянська А.С. — д.е.н., професор каф. менеджменту і адміністрування ІФНТУНГ;

Вербовська Л.С. — к.е.н., доцент каф. менеджменту і адміністрування ІФНТУНГ

УДК 37.015.6

ББК 65.04:65.011

Подлужна Н.О.

МОНІТОРИНГ ПРОЦЕСІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

ДВНЗ "Донецький національний технічний університет",
Міністерство освіти і науки України,
кафедра менеджменту,
пл. Шибанкова, 2, м. Покровськ,
85300, Україна,
тел.: +38 (050) 926-13-36,
e-mail: Nataliia.podluzhna@donntu.edu.ua

Анотація. Досягнення стану економіки знань на регіональному рівні можливо тільки при умові активного використання інформаційно-комунікаційних технологій у виробничо-комерційної діяльності підприємств. Метою дослідження є визначення стану процесів інформатизації підприємств задля оцінки потенційних можливостей становлення економіки знань у регіонах України. Об'єктом дослідження є процеси інформатизації, які властиві діяльності підприємств. Для вирішення поставленої мети у роботі використано методи зведення та групування статистичних даних, табличний та графічний методи. Виявлено тенденції щодо процесів інформатизації та комп'ютеризації бізнесу, залучення персоналу до новітніх технологій, використання локальних та широкомасштабних корпоративних мереж, застосування мережі Internet. Запропоновано заходи щодо підвищення ефективності процесів інформатизації на підприємствах з метою сприяння найшвидшому формуванню економіки знань в країні та регіонах.

Ключові слова: економіка знань, регіон, інформатизація, інформаційно-комунікаційні технології, корпоративні мережі, комп'ютеризація.